

SŁOWNICZEK gwary **regionu Ziemi Wieruszowskiej**

Zwroty:

abo, łe, ten tam, ady, tej, zaś, mom,
w te i wefte
mój np. wuja, brat, kot
ancug- garnitur
angrys – agrest
bachnąć się – położyć się
bachor- niesforne dziecko
badziewie – słaba jakość czegoś
bajzel – bałagan
bana – pociąg
berbelucha –nijakość, bylejakość czegoś
betka – drobna sprawa co nie sprawia
kłopotu
brachol - brat
brecha – łom
bryle – okulary
być na fleku – w pełni sił
bździągwa –obraźliwie o dziewczynie
bruzda – przedziałek na głowie
chałka – bułka pleciona z ciasta
drożdżowego z kruszonką
chabas – mięso
chadra - szmata
chechłać- kroić, ciąć tępym nożem
chęchły (chechły) , chunchry- zarośla,
nieużytki
chichrać się – śmiać się
ciepnąć – rzucić coś niedbale
ciekać- biegać
cug – pęd powietrza
ćmok, ćwok – oferma, nieokrzesany,
prostaki, idiota
ćmik - papieros
drabka – drabina
dziabka- motyka do kopania ziemniaków
dynks –takie coś, rzecz , której nazwy
mówiący nie zna
eintopf – potrawa jednogarnkowa
fafuły, fofoty – słodczyce
fanaberia - dąsy
farfocel, szrapnele - strzepy (kożuch na
mleku)
faferfloki- śmieci

fajerka- element pieca kuchennego na
węgiel
fleja, flejtuch- brudas, osoba niedbająca o
ubrania
galancio- ładnie
gatka – mowa, rozmowa
geszeft - interes
gidyja - ktoś wysoki, szczupły np. kobieta
gomółka sera- bryła sera, porcja
glanc – połysk
glaca - twarz
glapa, glapić się –patrzeć
głędzić - marudzić
gnotek – pień do drewna
gruby jak bela- ktoś z nadwaga otyły
gzik, gżiczka - rzadki serek z cebulka
gżub – malec, dzieciak
hajcować – palić w piecu
haka - motyka
hałastra, halastra – banda, zgraja
harenda - wypad do cudzego np. ogrodu,
pole
heklować - szydełkować
huby - peryferie
iść na szage – iść na skos
juszka - krew
kabza - kieszonka
kalafa, jadaczka – gęba, twarz
kanka – bańka 10 l. minimum na mleko
kapota, jupka, katana – płaszcz, kurtka
klamoty, kłakry, klunkry – graty
kolonialka – sklep spożywczy
kasta – węglarka
kluka – nos
krowa- duża mucha
kryka- laska do podpierania
krychać np. ziemniaki- ugniatać
kulosy, kulfony– nogi
kwynkać – marudzić
legnąć – położyć się
lumpy – rzeczy
lajsnąć – kupić, sprawić sobie
lyki – tabletki
lyszka – grządka warzywna
laćki- kapcie
łyso pała- głowa bez włosów
latoś – tego roku
lebera, leberka – wątrobianka
machlojki- nieczyste interesy

majsel, marsel- przecinak (narzędzie)
maryjanka - majeranka
mlyko - mleko
modrak -chaber (chwast zbożowy)
mycka – czapka
narąbany - najedzony
nudle - kluski
obczasy – obcasy
obredlić- od radlić np. ziemniaki
wyporzadzić rajki
ochlastać – pomalować
ochlapus – pijak
pierdoły – sprawy nieistotne
pinda – dziewczyna
pindrzyć się – stroić się
pajda, sznytka - kromka chleba
papa, popa - gęsta zupa
plyndze – placki ziemniaczane
pociekł- pobiegł
portki, pory – spodnie
poruta - wstyd
prażonki – potrawa z ziemniaków i mąki
przepętać - przeczekać
puć – chodź do mnie
purzytka- pośladki
puszorek – szelki dla zwierząt np konia
pyry, - ziemniaki
przyfanzolić – uderzyć, pobić kogoś
raszpla – obraźliwie o kobiecie
rejwach - hałas
rojber – nicpoń, łobuz
rozklekotać- coś nie do końca sprawne,
zepsute
rug cug – szybko, raz dwa
rychtować – szykować
rychtyg – w porządku
ryczka, ryćka, kićka – taboret
rzęchy – szmaty, odzież
siatka – torba na zakupy
siano- pieniądze
siora - sistra
skocz- idź prędko
śladnie – ładnie
spartolić – zepsuć
sprawunki – zakupy
szczun – chłopak
skorce – szpaki
szajba- bzik, obłąd
szlauch – wąż ogrodowy

szlajać się – włóczyć się
szmelc – coś nie do użytku
szneka – słodka bułka drożdżowa
szneka z glancem – słodka bułka
drożdżowa z lukrem
szufla- łopata
szuba, chałat - okrycie wierzchnie z
kołnierzem futrzanym
sztrykować – robić na drutach
sipa – łopata
szwindel – nieczysty inters
szłaput- , lekkomyślny , raptowny
ślipie - oczy
śnupa, sznupa - pysk
trefny – nielegalny
trza się zadać – przyłożyć, robić coś z
zaangażowaniem
tytka – torba papierowa do pakowania
złoić skórę – pobić
ugdulić, ugrdulić, wygdulić – pomięta
rzecz
utonkać – umoczyć
unorać, wynorać się – ubrudzić
upypłac - ubrudzić
wajcha- dzwignia
waserwaga – poziomica
warząchew, warząchwia- warzecha
wichajster- pewna rzecz do czegoś
wietrzysko – porywisty wiatr
winkiel- za rogiem
wstawić na piec- ugotować
wtranżalać – jeść łapczywie
wunsy - wąsy
wygódka, wychodek – ubikacja
wykopyrtnąć – przewrócić się
wyrko, wyro - łóżka
wypindrzyć - wystroić
zacechrać, rozryrać, tyrać np w piecu-
zamieszać, rozgrzebać
zachachmęcić – oszukać
żonata – zamężna